

Udflåd

Udflåd fra skeden er en normal tilstand hos alle kvinder. Det naturlige udflåd indeholder store mængder mælkesyrebakterier og mindre mængde andre bakterier. En ud af fem seksuelt aktive kvinder finder deres udflåd generende. Ved betændelse kan mængden af udflåd ændre sig.

Undersøgelse:

Der foretages en gynækologisk undersøgelse, hvor sekret fra skeden dyrkes og/eller mikroskoperes. Ud fra dette sættes behandling i værk. Findes der Trichomonas, gonoré, chlamydia, kondylomer eller herpes, er der tale om en seksuelt overført sygdom, og partnerbehandling bør have in mente. Ellers er der tale om omstændigheder hos den enkelte kvinde, som ikke kræver behandling af partneren med mindre denne har symptomer.

Hvis surhedsgraden forskydes til et mere basisk miljø har bakterier gode vækstmuligheder, og der er risiko for udvikling af skedekatar.

Svamp:

Candida Albicans, en gærsvamp, er i ca. 80% af tilfældene årsag til udvikling af svamp i skeden. De resterende 20% er forårsaget af andre svampetyper. Mange kvinder har ingen symptomer, selvom man kan finde Candida i skeden. Symptomerne ved skedesvamp er typisk kløe og svie svarende til de ydre kønsorganer og i skedeåbningen.

Huden og slimhinderne er røde og irriterede, og der kan samtidig være hvidligt, grynet – ikke ildelugtende – udflåd.

Tørre og sarte slimhinder kan være årsag til indtrængningssmerter ved samleje. Nogle har svie ved vandladning og irritation omkring endetarmsåbningen. Symptomerne opstår relativt pludseligt og udvikler sig i løbet af en til to dage. Nogle

kvinder har tendens til tilbagevendende svampeinfektion trods antibiotikabehandling. Der er faktorer, som øger risikoen for svampeinfektioner, og det er: fremmede bakterier i skeden, graviditet, hormonbehandling herunder p-piller, sukkersyge, behandling med antibiotika, overdreven hygiejne, svækket immunforsvar, uregelmæssige eller langvarig blødninger.

Skedesvamp behandles med et svampemiddel i form af stikpiller/creme (f.eks. Canesten®) eller tabletter (f.eks. Diflucan® eller Sporanox®). 80% af kvinder med skedesvamp helbredes på en enkelt dosis. Ved gentagne infektioner kan det være nødvendigt at behandle forebyggende med regelmæssige mellemrum gennem minimum 6 måneder. Anvendes MultigynFloraPlus i opløbet, kan det ofte udsætte behovet for endnu en antibiotisk behandling.

Skedekatar/vaginitis:

Skedekatar opstår når den normale forekomst af mælkesyrebakterier helt eller delvist erstattes med andre bakterietyper, som ellers kun findes i et lille antal. Et basisk miljø i skeden fremmer denne situation. Op mod halvdelen af kvinder med skedekatar har ingen symptomer. Ellers kan der forekomme rigeligt udflåd og en ubehagelig, ofte fiskelignende lugt. Kløe og irritation opleves også, men ikke som ved svampeinfektioner. Det er forskelligt, hvor udtalt generne er og i perioder kan man være symptomfri, hvorpå situationen igen kan opstå.

Skedekatar behandles med antibiotika, enten i form af tabletter (Metronidazol®) eller gel der føres op i skeden. Under tabletbehandling med Metronidazol® bør man ikke nyde alkohol p.g.a. præparatets antabuslignende effekt. Der kan også anvendes

Dalacincreme i skeden, og f.eks. følges op med MutigynFlora Plus, i håb om at hindre hurtige tilbagefald, enten som en egentlig kur eller ved samleje.

Kvinder der anvender spiral har hyppigere skedekatar.

Det kan være aktuelt at få en sådan fjernet og erstattet af en hormonspiral eller p-piller. Skedekatar hos kvinder i overgangsalderen kan ofte forebygges ved behandling med hormon lokalt.

Hvidløg har ikke en klinisk dokumenteret effekt. Tea Treeolie har heller ikke en klinisk dokumenteret effekt, og kan give allergiske reaktioner.

Yoghurt, A38, Vivag virker ikke svampedræbende, men kan efter endt svampekur have en forebyggende effekt.

Hvad kan jeg gøre for at forebygge tilbagevendende svamp og skedekatar?

Målet er at tilstræbe en naturlig surhedsgrad i skeden for

dermed at opnå et stabilt miljø. En række ting i hverdagen påvirker surhedsgraden og nogle af de følgende råd kan forebygge en forskydning i uheldig retning. Nogle af punkterne kan det være en fordel at gøre til almindelig rutine, andre blot at følge i perioder med gentagne gener.

- Anvend intimsæbe i stedet for alm. sæber (basiske). Undlad evt. helt sæbe og brug kun vand. Undgå overdreven vask.
- Anvend uparfumeret, neutralt vaske-/skyllemiddel til dit undertøj. Brug bomuldsundertøj og vask ved 60°C.
- Undgå stramtsiddende tøj.
- Undgå tamponer ved menstruation hvis tendens til skedekatar. Men gerne hvis

svampeinfektioner sv.t. kønslæberne.

- Efter toiletbesøg, tør forfra/bagtil for at undgå infektion fra tarmen.
- Sæd er basisk. Brug kondom eller anvend MutigynFloraPlus ½-1 tube før el. efter samlejet eller foretag skylning med en ligelig blanding af A38 (mælkesyrebakterier) og vand efter samleje. Køb en 20 ml sprøjte til formålet på apoteket.
- Blod ændrer miljøet i basisk retning. Dvs. langvarig menstruation eller pletblødninger så vidt muligt skal undgås. Mini-/P-piller og kobberspiral kan være en årsag til skedekatar, og det kan være en idé at skifte til p-piller. Er der derimod tendens til svamp, kan en pause eller ophør med p-piller være en idé. Et alternativ kunne være en hormonspiral.
- En del kvinder har en sart slimhinde på livmoderhalsen, hvorfra der kan være blødning i mere eller mindre udtalt grad. Der kan også være blødning i forbindelse med samlejer. En gynækologisk undersøgelse vil afsløre dette og nogle gange kan man med fordel fryse eller brænde dette område. Forinden testes for Chlamydia, tages en celleprøve, og ved kontakt blødning en kikkertundersøgelse af livmoderhalsen.
- Kvinder med sukkersyge kan være disponerede for gentagne svampeinfektioner. Sukkersyge afkræftes ved en simpel undersøgelse af en urinprøve hos lægen.
- Penicillinpræparater hæmmer mælkesyrebakterierne i skeden og øger risikoen for svamp. Hvis du skal have antibiotika på grund af en anden infektion er det en god ide at tage en forebyggende svampebehandling samtidig, ex. Canesten

Udarbejdet af BLJ, jan. 2012, revideret marts 2016,
næste revision senest jan. 2017.

Kvindeklíník

@som stikpille eller få et par enkelte kapsel
Fluconazol.